

Slikproblemen

Deze folder geeft u informatie over een slikproblemen (dysfagie). Het is goed u te realiseren dat voor u persoonlijk de situatie anders kan zijn dan beschreven.

Als de spieren in de keel en de mond niet goed werken, kan iemand zich makkelijk verslikken of moeite hebben met slikken. Ook kan het zijn dat er problemen zijn met het controleren van de voeding in de mond doordat tong-, lip- of kauwspieren minder goed functioneren.

Verslikken betekent dat het eten of drinken 'in het verkeerde keelgat' terecht komt, oftewel de luchtpijp. Dit kan voor, tijdens of na het slikken van dranken en/of voeding gebeuren. Wanneer dit veelvuldig gebeurt, kan er een longontsteking ontstaan. Ook een slechte mondhygiëne draagt hier aan bij.

Oorzaak

Slikproblemen kunnen ontstaan door bijvoorbeeld een beroerte (CVA), progressieve ziekten (Parkinson, ALS, dementie), na operatie in het hoofd-halsgebied of bij ademhalingsproblemen (COPD). Er zijn ook andere oorzaken voor een slikstoornis.

Wat te doen bij slikproblemen?

Bij opname voert de logopedist of verpleegkundige een slikscreening uit. Hij/zij kijkt dan hoe het slikken gaat. Wanneer er slikproblemen zijn, komt de logopedist regelmatig langs om de slikfunctie opnieuw te beoordelen en te bekijken of deze (bijvoorbeeld door middel van houdingstechnieken) te verbeteren valt. Wanneer het mogelijk is wordt er sliktraining gestart.

Aanpassen van dranken en voeding(swijze) bij slikproblemen

Dranken verdikken

Als iemand zich verslikt in dranken, wordt bekeken of het slikken beter gaat wanneer de drank dikker wordt gemaakt met verdikkingsmiddel (een soort poeder, dat ervoor zorgt dat dunne drank dikker wordt). Soms is het verdikken van dranken niet voldoende.

De vastheid van de maaltijd aanpassen

Er kunnen problemen zijn ontstaan met de kauwfunctie of

de tong heeft geen volledige controle meer over het verplaatsen van het voedsel in de mond. Hierdoor kan iemand zich verslikken en/of kost het nuttigen van een maaltijd veel meer energie. In deze gevallen kan de vastheid (consistentie) van de maaltijd worden aangepast. Dit gebeurt in overleg met logopedist en diëtist. De warme maaltijd kan worden gemalen of gemixt (gepureerd). Soms kan het voldoende zijn om alleen het vlees te malen. Tevens kunnen energieverrijkte dranken en toetjes worden aangeboden.

Sondevoeding

Wanneer naar aanleiding van de slikscreening blijkt dat verdikken van dranken onvoldoende helpt of wanneer de patiënt aanhoudend te weinig voedingsstoffen binnen krijgt, wordt er advies gegeven voor het starten met sondevoeding. Starten met sondevoeding gebeurt altijd in overleg met de behandelend arts. In eerste instantie wordt er gestart met een neussonde (de sondevoeding gaat via een slangetje door het neusgat naar binnen en komt direct in de maag terecht). De slikfunctie wordt na sliktraining opnieuw beoordeeld. Is er langere tijd geen vooruitgang, dan kan een PEG-sonde (deze wordt operatief via de buik ingebracht) worden overwogen. Deze sonde wordt pas geplaatst na overleg met patiënt, familie, neuroloog en maag/lever/darmarts. Verdere informatie over de PEG-sonde is verkrijgbaar bij de maag/lever/darm verpleegkundige.

Tot slot

Deze folder kan nooit volledig zijn. Heeft u na het lezen hiervan nog vragen dan kunt u contact opnemen met een van de logopedisten via 0113 234 376 of via logopedie@adrz.nl.